

het
waarde
punt

het Waardepunt

Plan van Afval naar Grondstof

2026 - 2030

Inhoud

1. Meer waarde uit afval	3	8. Monitoring	17
2. Doelen 2030	4	Bijlage 1 Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV's)	18
3. Waar staan we nu?	6	Bijlage 2 Circulair MaterialenPlan (CMP) - ketenplannen	19
3.1 De cijfers van Veenendaal	6		
3.2 Sorteerprouven	8		
4. Ontwikkelingen waar we rekening mee houden	9		
5. Wat gaan we doen?	10		
5.1 Focus op waardestromen en kwaliteit	10		
5.2 Inzameling 2.0	12		
5.3 Het Waardepunt	12		
5.4 Samenvatting doelen en acties	13		
6. Communicatie en educatie	14		
7. Financiële ontwikkelingen en afvalstoffenheffing	15		

1. Meer waarde uit afval

We zijn op weg naar een circulaire samenleving. Een samenleving waarin steeds minder primaire grondstoffen worden gebruikt, en waar we bewust producten ontwerpen, maken, repareren en inkopen zodanig dat alles zijn waarde behoudt en niets tot afval wordt. En als we dan toch iets moeten weggooiën dan demonteren we het en hergebruiken we de onderdelen en de materialen. Een circulaire samenleving is dus veel meer dan een recycle-economie. De wettelijke taak van gemeente Veenendaal om huishoudelijk afval in te zamelen en te verwerken, voeren we op een dusdanige manier uit, dat we stap voor stap bijdragen aan het bereiken van deze circulaire samenleving in 2050. Daarover gaat dit beleidsplan.

Het opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal stelt het volgende:

Om de ambitie te halen zijn er vier 'circulariteitsknoppen' geformuleerd waar we aan kunnen draaien om het grondstoffengebruik meer circulair te maken (NPCE, 2023-2030):

1. Grondstoffengebruik verminderen: dit vraagt dat we minder (nieuwe) producten maken en kopen.
2. Grondstoffen substitutie: in de productie van nieuwe materialen/producten vervangen we primaire grondstoffen zoveel mogelijk door secundaire grondstoffen en duurzame hoogwaardige biobased grondstoffen.
3. Levensduurverlenging: zo lang mogelijk bestaande producten blijven gebruiken door ze in de basis kwalitatief beter te produceren en ze vervolgens zo lang mogelijk te (her)gebruiken.
4. Hoogwaardige verwerking: het verbeteren van de inzamelstromen, zodat we betere materialen terugwinnen en op een gelijkwaardig niveau verwerken tot nieuwe materialen.

Dit beleidsplan zet in op de stappen die we kunnen zetten vanuit de huishoudelijke inzameling van afgedankte materialen en afval en zet daarom in op de knoppen 3 en 4.

CIRCULAIRE ECONOMIE

2. Doelen 2030

In dit beleidsplan is een tussendoel opgenomen voor 2030 dat gebaseerd is op het Opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal, de Europese Waste Framework Directive (WFD) en het landelijke programma van Afval naar grondstof (VANG) en tevens is gefinetuned op basis van de huidige stand van zaken voor Veenendaal.

Doel 1

In 2030 wordt er per inwoner nog maximaal 90 kilo restafval ingezameld per jaar, minimaal 80% van het afval gescheiden ingezameld en minimaal 65% wordt gerecycled.

Het opgaveperspectief geeft tevens aan dat circulariteit niet alleen gaat over recycling, maar ook over minder kopen, anders produceren, minder primaire grondstoffen gebruiken, repareren, hergebruiken etc. Oftewel werken en leven volgens de R-ladder.

We vullen bovenstaande doelstellingen in dit beleidsplan aan met het volgende:

Doel 2

We streven ernaar de huishoudelijke inzameling en verwerking van afval zo te organiseren dat deze bijdraagt om zo hoog mogelijk op de R-ladder komen. Bronscheiding blijft het uitgangspunt, waar nodig aangevuld met nascheiding.

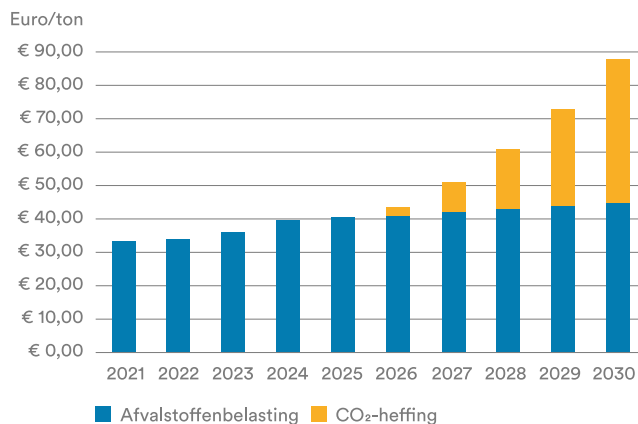
Draagvlak bij bewoners voor de manier waarop de inzameling van huishoudelijke afgedankte materialen is georganiseerd is van belang. De tevredenheid van bewoners over de inzameling is belangrijk voor voldoende draagvlak. De tevredenheid over de inzameling is hoog. Het cijfer 8,1 (bron: tevredenheidsonderzoek december 2024) geeft aan dat bewoners tevreden zijn over de manier waarop het afval wordt ingezameld. Veranderingen kunnen leiden tot een (tijdelijke) verlaging van deze tevredenheid. Dit is iets wat onvermijdelijk is bij een transitie en we accepteren dit dan ook. De doelstelling die hierbij past luidt:

Doel 3

We streven naar een hoge tevredenheid onder onze bewoners maar accepteren (tijdelijke) verlagingen. De tevredenheid die we tweejaarlijks meten mag niet onder het cijfer 7 komen.

Tot slot wordt de huishoudelijke afvalinzameling en verwerking betaald uit de afvalstoffenheffing die de bewoners betalen. De afvalstoffenheffing heeft als uitgangspunt een rechtvaardige en kostendekkende kostenverdeling en blijft gebaseerd op het principe van tariefdifferentiatie waardoor circulair handelen loont voor bewoners. Voor doelgroepen zijn en blijven er speciale regelingen (medisch tarief, minima).

Als gevolg van de afvalverbrandingsbelasting en de toekomstige CO₂-heffing wordt het verbranden van grof en fijn restafval snel duurder. Deze bedragen komen boven op het verwerkings-tarief voor restafval. In hoofdstuk 7 staan de mogelijkheden hoe Veenendaal om kan gaan met deze stijgende kosten.

BRON: WAR/NEA/AFVALONLINE

Veel bewoners ervaren dagelijks de impact van de steeds duurder wordende boodschappen. De gemeente is zich bewust van het feit dat de inzameling en verwerking betaald wordt uit de portemonnee van de burger en zal zich inspannen de kosten aanvaardbaar te houden.

Doel 4

We werken aan een huishoudelijke inzameling die bijdraagt aan de circulaire doelstellingen tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Gedifferentieerde tarieven blijven het uitgangspunt en zorgen ervoor dat circulair handelen loont voor bewoners.

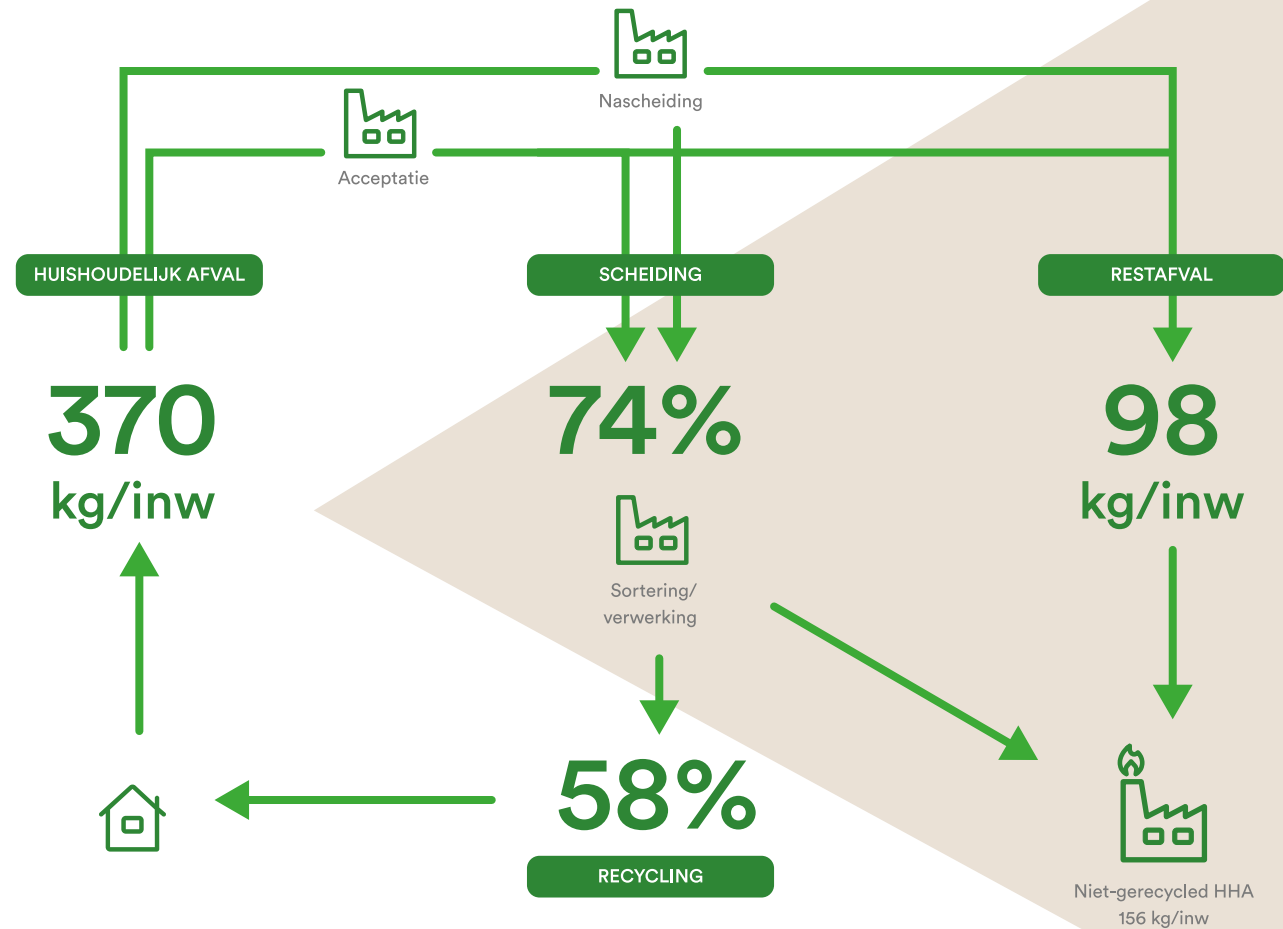
In hoofdstuk 8. Monitoring wordt aangegeven hoe we bovenstaande doelstellingen monitoren.

3. Waar staan we nu?

3.1 De cijfers van Veenendaal

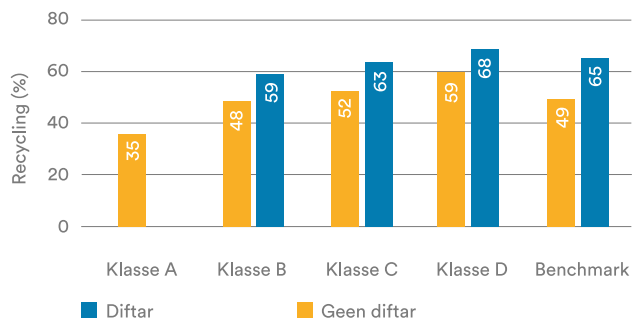
De huidige stand van zaken (benchmark Rijkswaterstaat over het jaar 2023) is 98 kg restafval per inwoner (2030 doel 90 kg), 74% afvalscheiding (2030 doel 80%) en 58% recycling (2030 doel 65%).

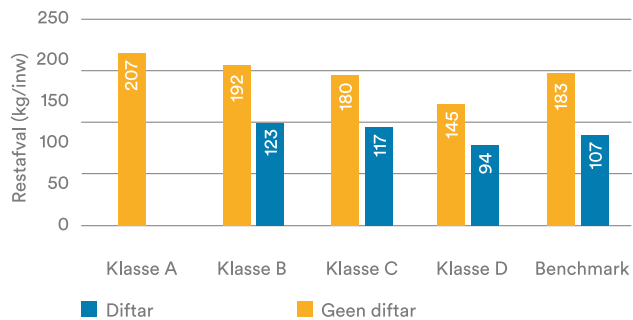

Veenendaal valt vanwege ca. 40 % hoogbouw in de Klasse B gemeenten en onderstaande tabellen geven de gemiddelde prestaties in 2023 weer voor een B-gemeente met en zonder diftarbeleid.

RECYCLING (N=151)

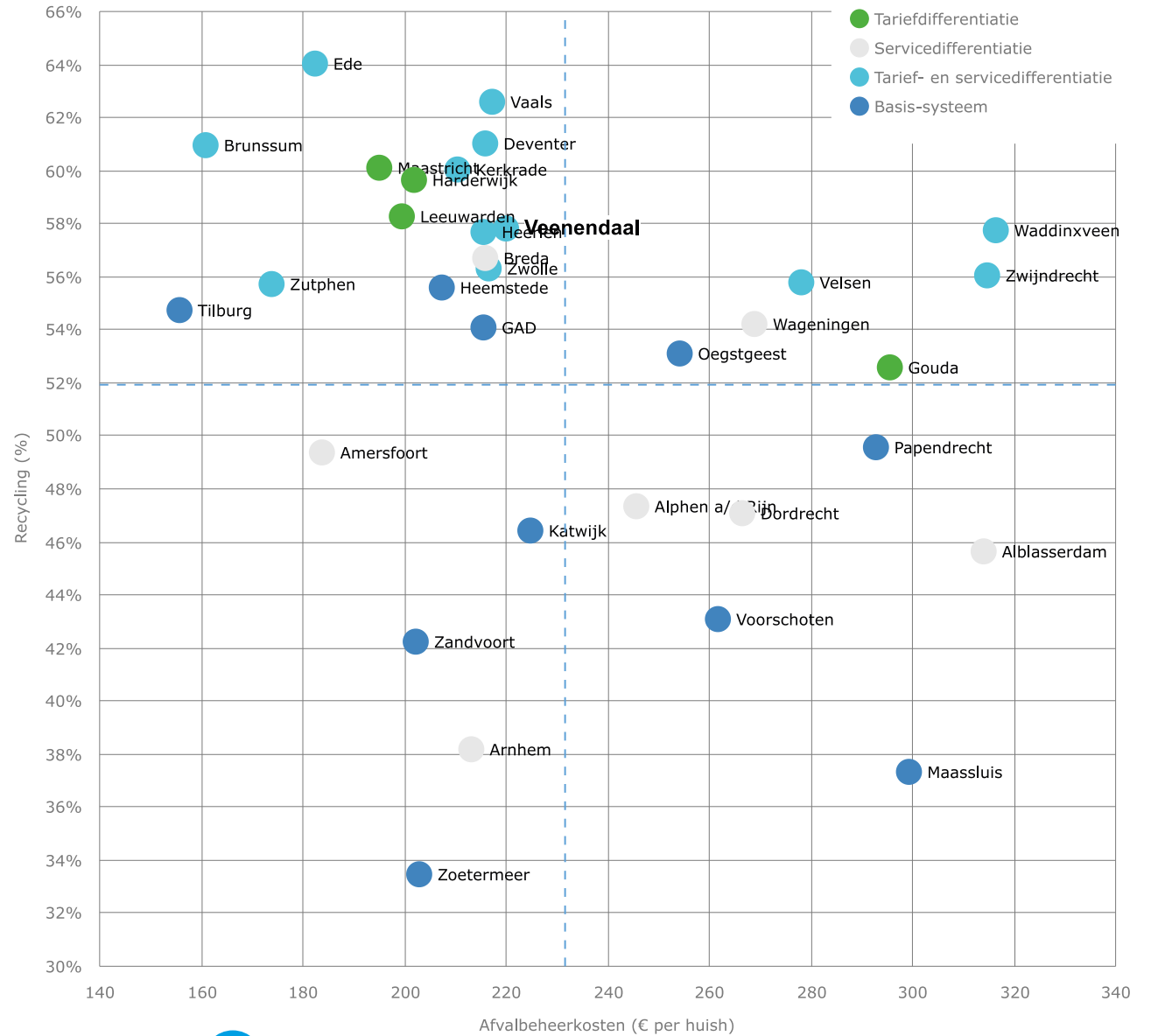

RESTAFVAL (N=151)

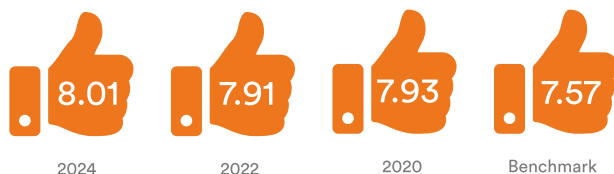

Zowel qua duurzaamheid (afvalscheiding en recycling) als kosteneffectiviteit presteert Veenendaal goed. Ook zijn de bewoners tevreden over de manier waarop het afval wordt ingezameld. De volgende grafiek geeft weer dat Veenendaal zit in het kwadrant “lage kosten” en “hoog recyclingspercentage”.

KOSTEN-EFFECTIVITEIT | BRON: BENCHMARK 2023 RIJKSWATERSTAAT

De bewonerstevreden is hoog, zo blijkt uit het tweejaarlijkse tevredenheidsonderzoek.

TEVREDENHEID

BRON: ACV TEVREDENHEIDSONDERZOEK DECEMBER 2024

3.2 Sorteerproeven

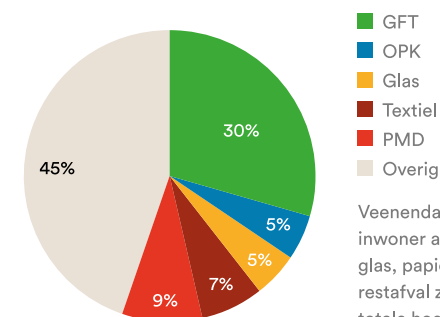
Gemeente Veenendaal laat jaarlijks sorteerproeven van restafval uitvoeren om inzicht te krijgen in de samenstelling van het restafval. De sorteerproeven geven daardoor een goed beeld van de kansen voor verbetering. De sortering van het **fijne restafval** laat zien dat er veel gft in het restafval zit. Nadere uitsplitsing geeft aan dat dit niet gaat om tuinafval maar om groente, fruit en etensresten. In het verminderen van voedselverspilling en het beter scheiden van groente fruit en etensresten ligt een grote opgave met veel milieu-impact.

In vergelijking met de andere gemeenten in de provincie Utrecht zien we dat het **fijne restafval** in Veenendaal minder componenten bevat die gescheiden hadden moeten en kunnen worden. Het aandeel echt restafval is groter. Het aandeel gft in het Veense restafval is daarentegen vergelijkbaar met de andere Utrechtse gemeenten.

De sortering van het **grof restafval** laat zien dat er relatief veel hout zit in het grof restafval. Vaak in de vorm van meubelstukken. Hier liggen dus kansen voor verbetering.

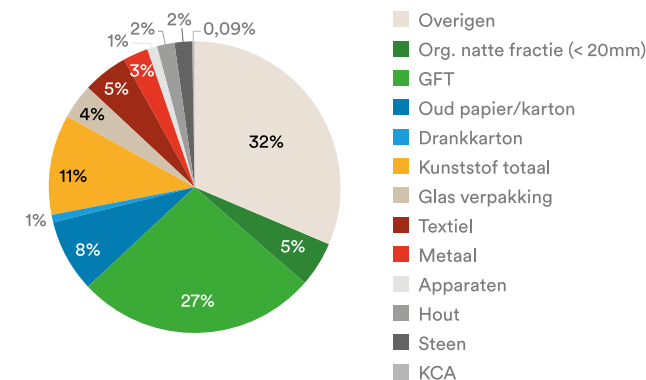
De sortering van het **PMD** laat zien dat de kwaliteit van het gescheiden PMD omhoog moet. Er bestaan grote verschillen per wijk in de aangeleverde kwaliteit.

SORTEERPROEF FIJN AFVAL VEENENDAAL (2024)

Veenendaal heeft 47 kilogram per inwoner aan grondstoffen (gft, pmd, glas, papier en textiel) in het fijn restafval zitten. Dat is **55%** van de totale hoeveelheid fijn restafval.

GEMIDDELDE SAMENSTELLING HUISHOUDELIJK RESTAFVAL, PROVINCIE UTRECHT 2023

4. Ontwikkelingen waar we rekening mee houden

De wereld, Nederland en ook Veenendaal veranderen. We hebben te maken met tal van ontwikkelingen waar we vanuit de inzameling van huishoudelijk afval zoveel mogelijk rekening mee moeten en willen houden.

Demografische ontwikkelingen

Trefwoorden: meer inwoners, meer ouderen, kleinere huishoudens.

Onze inzet vanuit de huishoudelijke inzameling:

1. Iedereen doet mee.
2. Maatwerk voor verschillende type buurten en/of doelgroepen

Economische ontwikkelingen

Trefwoorden: true pricing, groeiende economie, energietransitie, circulaire businessmodellen.

Onze inzet vanuit de huishoudelijke inzameling:

1. De vervuiler betaalt.
2. Overstap naar fossielvrije inzamelvoertuigen.
3. Goede kwaliteit van de materialen na inzameling en verwerking, waarde behouden in de keten en de producten.
4. Verkorten van de keten.

Sociaal-culturele ontwikkelingen

Trefwoorden: multiculturele samenleving, individualisering, consumptiepatronen, tweedehandsproducten.

Onze inzet vanuit de huishoudelijke afvalinzameling:

1. Breed urgentiebesef creëren voor een circulaire economie en randvoorwaarden scheppen.
2. Aanpak Brede Welvaart voor de transitie naar de circulaire economie. Ervoor zorgen dat dit voor iedereen bereikbaar is, bijvoorbeeld door meer (sociaal/cultureel) maatwerk. Blijvende rol voor de inzet van sociale werkgelegenheid.
3. Eenduidige en duidelijke communicatie over afvalscheidingsregels.

Technologische ontwikkelingen

Trefwoorden: Veranderende logistiek, digitalisering, netcongestie, artificial intelligence.

Onze inzet vanuit de huishoudelijke afvalinzameling:

1. Samenwerken in de keten, in publieke én private sectoren.
2. Benutten en stimuleren van innovatie en technologie.
3. Datagestuurde optimalisatie van logistiek

Ecologische en ruimtelijke ontwikkelingen

Trefwoorden: klimaatverandering, toenemend grondstoffen-gebruik, verstedelijking, toenemend ruimtegebruik, energietransitie, schaarste en eindigheid beschikbare grondstoffen.

Onze inzet:

1. Stimuleren van de economie.
2. Levensduurverlenging en reparatie.
3. Inpassen inzamelvoorzieningen in de buitenruimte.

Politiek-juridische ontwikkelingen

Trefwoorden: wet- en regelgeving, geopolitieke ontwikkelingen, UPV's (Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid) en rol gemeenten, fiscaliteit.

Onze inzet:

1. Regels uit het Circulair MaterialenPlan¹ implementeren.
2. Via koepelorganisatie belangen gemeenten behartigen binnen afspraken uit UPV's² (Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid) en deze vertalen naar de inzameling.
3. Kosten beheersen in verband met stijgende afvalverbrandingsbelasting en CO₂ heffing.

¹ zie bijlage 1

² zie bijlage 2

5. Wat gaan we doen?

5.1 Focus op waardestromen en kwaliteit

We focussen in deze planperiode op een aantal waardestromen en op kwaliteit in brede zin. Zuivere stromen kunnen hoogwaardiger hergebruikt worden. Daarom is zorgvuldige afvalscheiding van belang. Maar eerst wordt ingezet op voorkomen, reparatie en hergebruik, volgens de R-ladder.

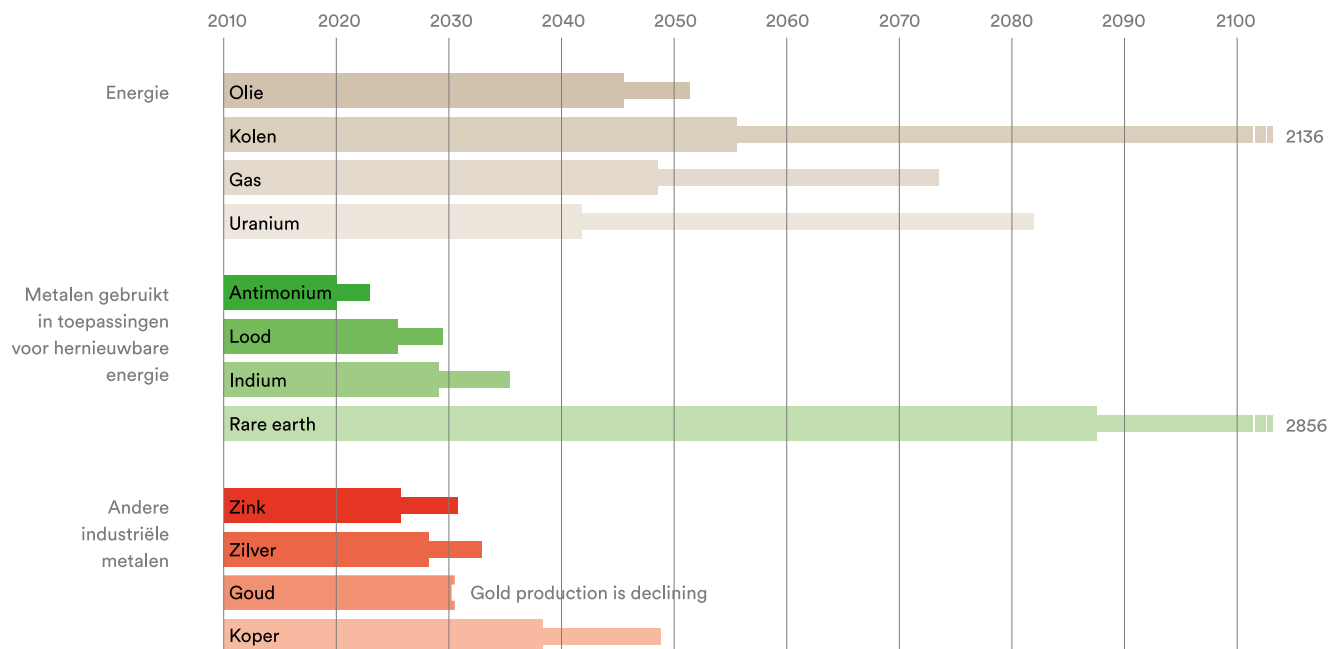
Etensresten en voedselverspilling

Niet alleen wordt veel voedsel verspild. Ook belanden overgebleven voedselresten vaak in het restafval of bij de PMD-verpakkingen in plaats van bij het gft+e. We zetten in op:

- Tegengaan van voedselverspilling in samenwerking met Foodvalley.
- In samenwerking met ACV een aanpak ontwikkelen op het goed scheiden van etensresten zodat er biogas en compost van kan worden gemaakt.

Afgedankte Elektrische en Elektronische Apparaten (AEEA)

AEEA bevatten veel waardevolle metalen. Van de 34 kritieke metalen en mineralen zit een groot aantal in elektronica, batterijen, zonnepanelen etc. Van een aantal metalen zijn er in korte tijd geen mogelijkheden meer om deze uit de aarde te halen. Antimoon, lood en zink zijn bijvoorbeeld naar verwachting op korte termijn niet meer winbaar.

GEBOREN IN 2010: HOEVEEL IS ER OVER VOOR MIJ?

Een gemiddeld huishouden heeft 130 apparaten in bezit waarvan 25% defect of ongebruikt in kasten en lades ligt. (bron: Stichting Open). Door deze in te zamelen kan winning van metalen uit mijnen verminderd worden.

We doen dit op een aantal manieren:

- Samenwerken met Restore en Road2Re-use voor reparatie en producthergebruik.
- Samenwerken met Road2work voor demontage en materiaalhergebruik.
- Samenwerken met repaircafés
- Schadevrij en dataveilige inzameling bij het Waardepunt
- Publiekscampagnes via Stichting Open en via gemeentelijke campagnes zoals de BEST-actie (nieuwe naam Waardetas-actie)
- Educatie via demontagelessen voor basisscholen

Textiel

Textiel is de laatste decennia steeds meer een wegwerpproduct geworden. Fast fashion uit lage lonen landen overspoelt de markt. Voor textiel bestaat sinds kort een UPV (Uitgebreide ProducentenVerantwoordelijkheid), waardoor niet-verkochte kleding niet meer vernietigd mag worden, maar ingezameld en hoogwaardig hergebruikt moet worden.

Wij zetten in op:

- Inzameling en verkoop van tweedehands kleding in samenwerking met Restore
- Reparatie van kleding via samenwerking met partners zoals Restore
- Publiekscampagnes rond textiel (bijv. ruilbeurs, kledingmarkt)

Banken en Fauteuils

In 2025 zijn we - met subsidie van het Rijk - gestart met een project om de levensduur van banken en fauteuils te verlengen. Dit doen we door samen te werken met kringloopwinkels, verhuisbedrijven en meubelreparateurs binnen het project "Lang leve de bank".

Bij het Waardepunt en bij het ophalen van meubilair wordt beoordeeld of meubilair kan worden gerepareerd en daarna hergebruikt of dat het kan worden gedemonteerd waarna de materialen kunnen worden hergebruikt. Zie ook paragraaf 5.4 Waardepunt.

We zetten in op:

- Samenwerking met verhuisbedrijven
- Triage van binnenkomend meubilair
- Indien mogelijk reparatie en hergebruik
- Als dat niet mogelijk is demontage en hergebruik van materialen
- We bouwen een circulair netwerk van bedrijven die nodig zijn om dit te bewerkstelligen en waar het ACV Waardepunt deel vanuit maakt.

PMD verpakkingen

Als gevolg van de nieuwe afspraken met Verpact worden de ingezamelde PMD-verpakkingen niet meer visueel beoordeeld. Vanaf 2026 ontvangen gemeenten een vergoeding op basis van kwaliteitsmetingen. Een eerste onderzoek wijst uit dat veel gemeenten en ook Veenendaal te maken hebben met vervuiling die eerder verborgen bleef en waarover niet gerapporteerd werd. Hierdoor blijkt de feitelijke kwaliteit nu lager te zijn dan eerder op basis van visuele beoordeling werd gerapporteerd. Voor Veenendaal betekent dit dat we moeten inzetten om de kwaliteit van de PMD-verpakkingen te verhogen. Een aanpak om de kwaliteit te verhogen moet nog ontwikkeld worden, maar zal liggen in een combinatie van communicatie, technologie en handhaving.

Landelijk wordt eraan gewerkt verpakkingen te voorzien van het juiste logo en er komt een landelijke campagne ter verbetering van het scheiden van PMD-verpakkingen.

We zetten in op:

- Aanpak ontwikkelen om de kwaliteit van PMD-verpakkingen te verbeteren met behulp van communicatie, technologie en handhaving.

GASTLES RECYCLING

Luiers en Incontinentiemateriaal

Voor luiers en incontinentiemateriaal is een UPV in de maak. Binnen Veenendaal is nu een aantal jaar aandacht besteed aan herbruikbare luiers via de campagne “lekker Broekie” waarbij alle gezinnen waar een baby geboren werd geïnformeerd werden over wasbare luiers en een wasbare zwemluier cadeau kregen. Onze aanpak:

- Aangezien luiers ondanks de gescheiden luierinzameling een substantieel aandeel zijn binnen het restafval blijft aandacht hiervoor nodig. We sluiten hier aan bij regionale of landelijke campagnes.

Algemene kwaliteit van materiaalstromen

Hoe zorgvuldiger materialen worden gescheiden hoe hoogwaardiger het hergebruik kan plaatsvinden. Over de gehele linie wordt het afval door bewoners redelijk goed gescheiden, waardoor we weinig afkeur hebben. Maar het kan beter en zorgvuldiger. Dit heeft enerzijds te maken met kennis en bewustwording, anderzijds met gemakzucht.

Om materialen hoogwaardig te kunnen hergebruiken kiezen we voor de volgende aanpak:

- Stromen worden zoveel mogelijk aan de bron (thuis en bij het Waardepunt) gescheiden.
- Indien nodig wordt dit aangevuld met nascheiding (bij de overslag of bij de verwerker)
- We maken gebruik van voorlichting, handhaving en van technologie (AI) om de kwaliteit van de stromen te verbeteren.

5.2 Inzameling 2.0

De afgelopen 15 jaar heeft het beleid zich voornamelijk gericht op de huisinzameling. Zo zijn er klike's voor oud papier en voor PMD geïntroduceerd. Maar ook de invoering van diftar en de aanpassingen in de frequentie van legen van de klike's hebben geleid tot de huidige goede milieuprestaties. Verdere

verbeteringen via de huisinzameling zijn beperkt. We moeten creatief blijven in het vinden van ruimte voor afvalinzameling aan huis. Nascheiding levert immers slechtere kwaliteit op en is daarmee geen alternatief. Klike's langs de weg nemen ruimte in en datzelfde geldt voor (ondergrondse) verzamelcontainers. Ook is het rijden van routes kostbaar en heeft het milieu-impact qua geluid en uitlaatgassen.

Bij de inzameling van materiaalstromen via wijk- en buurtvoorzieningen zoals glas en textiel is het van belang op het juiste moment te legen. Te vaak legen leidt tot onnodig hoge kosten en te weinig legen leidt tot bijplaatsingen en verrommeling.

Ook zien we in een aantal buurten dat mensen moeite hebben op de juiste manier hun afval te scheiden. Culturele achtergrond, minder sociale cohesie of sociale problematiek maken dat de bewustwording en motivatie om mee te bewegen richting een circulaire economie lager zijn. Afval wordt bijgeplaatst en het blijkt dat bewoners ook de weg naar het Waardepunt of de grof afval haaldienst soms lastig weten te vinden. Meer maatwerk bij de inzameling kan dit mogelijk verbeteren.

We zetten in op:

- Emissieloze inzameling door vervanging van inzamelvoertuigen door emissieloze varianten bij einde levensduur.
- Om ruimte te sparen doen we een pilot om parkeervakken die overdag leeg staan te laten fungeren als aanbiedplek voor klike's.
- We volgen ontwikkelingen en doen onderzoek op het gebied van alternatieve inzamelmethoden bij hoge verstedelijkingsgraad (Spoorzone).
- Het efficiënter legen van wijkverzamelcontainers op basis van vulgraad i.p.v. frequentie.
- Onderzoeken of de wijkverzamelcontainers voor papier en karton kunnen worden aangepast, zodat er minder verstoppingen plaatsvinden en de containers meer oud

papier en karton kunnen opslaan.

- Het in samenwerking met Veenvesters inrichten van kleine in pandige grof afval brengpunten bij sociale hoogbouw waar dit mogelijk en nodig is.

5.3 Het Waardepunt

In 2025 hebben bewoners nagedacht over een nieuwe naam voor het afvalbrengstation. De naam is veranderd in het Waardepunt. Een naam waarmee we uitstralen dat we werken aan het toevoegen van waarde aan door bewoners afgedankte materiaalstromen. We willen dat het Waardepunt samen met de Waardepunten van de andere ACV-gemeenten onderdeel worden van een groot circulair netwerk, waar onze partners Restore, Road2work en Road2Re-use ook deel vanuit maken. Maar dit netwerk willen we uitbreiden met meer partners. Meer kringloopwinkels, reparatiebedrijven en andere bedrijven die goederen en materialen een tweede leven kunnen geven.

We werken hieraan op de volgende manier:

- Een betere triage van gebrachte spullen en materialen bij binnenkomst bij het Waardepunt of bij partners binnen het circulaire netwerk.
- Een inrichting waardoor herbruikbare producten en materialen efficiënt, (data)veilig en zonder onnodige schade worden ingezameld.
- Rond het ACV Waardepunt bouwen we een netwerk van partners rondom reparatie, demontage en hergebruik.
- We starten met deze aanpak via het project “Lang leve de bank”.
- Duidelijke informatie richting bewoners over circulariteit en hergebruik.

5.4 Samenvatting doelen en acties

In onderstaande tabel worden de bovenbeschreven acties gekoppeld aan de doelen die we hebben gesteld.

Actie	Scheiding en recycling	Hoger op R-ladder	Tevredenheid	Kosten
Etensresten en voedselverspilling	x	x		x
Elektrische apparaten	x	x		x
Textiel	x	x		
Banken en fauteuils	x	x	x	
PMD verpakkingen	x			x
Luiers en incontinentieafval	x	x	x	
Inzameling 2.0		x	x	x
Waardepunt	x	x	x	

6. Communicatie en educatie

Om te komen tot een circulaire samenleving is het nodig dat bewoners begrijpen waarom dit nodig is en gemotiveerd worden hieraan hun steentje bij te dragen.

De periode na de tweede wereldoorlog wordt gekenmerkt door grote economische groei, welvaart en een sterke stijging van de consumptie en het grondstoffengebruik. Maar we consumeren meer dan onze aarde aankan. We zijn gewend geraakt aan deze overconsumptie. Anders naar onze wereld en haar grondstoffen leren kijken heeft tijd nodig en kennis. Inmiddels is het al meer dan 50 jaar geleden dat de Club van Rome haar rapport “Grenzen aan de groei” uitbracht. En weliswaar zijn er sinds 1972 stappen gezet naar meer duurzaamheid. Maar het gaat niet snel genoeg.

Vanuit de taak van de huishoudelijke inzameling zet Veenendaal in op communicatie en educatie om de kennis en motivatie te verhogen. We sluiten daarmee vooral aan bij de thema's die eerder in dit beleidsplan genoemd zijn en daarnaast op campagnes die vanuit het rijk en partijen zoals Stichting OPEN (elektrische apparatuur), Verpact (PMD-verpakkingen), etc.

thema	communicatie	educatie
Voedselverspilling en scheiden etensresten	x	x
Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur	x	x
Textiel	x	
Lang leve de bank	x	
PMD verpakkingen	x	
Luiers en incontinentiemateriaal	x	
Afvalstromen Waardepunt	x	x
Grof Afval brengpunten hoogbouw	x	

BEST ALL4FUN

7. Financiële ontwikkelingen en afvalstoffenheffing

Bewoners betalen een afvalstoffenheffing die deels vast is en deels variabel op basis van het aangeboden restafval. Uit de landelijke benchmark blijkt dat Veenendaal relatief lage kosten heeft.

Er is vanaf 2026 een aantal grote financiële ontwikkelingen.

PMD-vergoedingen

Per 2026 gelden er nieuwe afspraken met Verpact over de PMD-vergoedingen. De hoogte van de vergoeding zal achteraf bepaald worden op basis van werkelijke kwaliteit in plaats van zoals nu de visuele kwaliteit. Dit betekent dat we moeilijk kunnen inschatten wat de werkelijke vergoedingen zullen worden.

Verlaging tarieven restafval

Het contract voor verbranden van restafval is herzien. De tarieven zijn nog niet bekend (worden medio september bekend), maar de verwerkingstarieven zullen ca. € 30 per ton dalen (totaal € 180.000 voordeel).

Verhoging rijksbelastingen (afvalstoffenbelasting en CO₂ heffing)

Er was reeds een verhoging van de afvalstoffenbelasting voorzien maar op Prinsjesdag 2025 is bekend gemaakt dat hier nog een CO₂ heffing bij komt. Omgerekend betekent dit voor Veenendaal een kostenverhoging die groeit naar € 650.000,- in 2030 t.o.v. 2025. Per huishouden betekent dit een stijging van € 31,54 van de afvalstoffenheffing.

	oud rijksbeleid	nieuw rijksbeleid
2026	€ 9,44	€ 9,44
2027	€ 11,46	€ 14,97
2028	€ 13,48	€ 20,49
2029	€ 15,50	€ 26,02
2030	€ 17,52	€ 31,54

Compensatie mogelijk via beleid

Om de ontwikkelingen (deels) te compenseren is een aantal beleidsmaatregelen mogelijk. Alle voorstellen zijn technisch mogelijk en hebben geen tot een beperkt effect op de duurzaamheidsresultaten.

Type effect	maatregel	Verlaging heffing per huishouden	transitiekosten
beleidskeuze	Frequentie inzameling restafval verlagen (van eens per 3 naar eens per 4 weken)	€ 1,30 - € 2,00	Uit egalisatiereserve
beleidskeuze	Frequentie inzameling papier verlagen (van eens per 3 naar eens per 4 weken)	€ 3,20 - € 4,00	Uit egalisatiereserve
beleidskeuze	Waardepunt 1 dag per week sluiten	€ 3,20	geen
beleidskeuze	Tweede gft kliko beprijzen met € € 50,- per jaar	€4,20	Uit egalisatiereserve

Toelichting mogelijke beleidskeuzes

- Restafval minder vaak inzamelen (van eens per 3 naar eens per 4 weken (€ 35.500- € 55.000 besparing).**
Gemiddeld bieden huishoudens eens per 6 weken de grijze klike aan. 25% van de huishoudens biedt elke 3 weken aan. Alle andere huishoudens eens per 6 weken of nog minder vaak. Deze frequentieverlaging gaat gepaard met het bieden van de mogelijkheid om afval weg te brengen naar een ondergrondse container in de buurt, waardoor bewoners nog altijd het afval in hun eigen buurt kwijt kunnen als eens per 4 weken (incidenteel) toch niet toereikend is.
- Oud papier minder vaak ophalen (van eens per 3 naar eens per 4 weken (€ 90.000- € 111.000 besparing).**
Ongeveer 80% van alle bewoners biedt de papierklike elke 3 weken aan. Omdat het aanbieden kosteloos is worden er mogelijk ook halfvolle klike's aangeboden. In veel gemeenten vindt de papierinzameling eens per 4 weken of eens per maand plaats. Deze maatregel gaat gepaard met transitiekosten omdat er huishoudens zullen zijn die hun kleine 140 liter klike willen gaan ruilen voor een 240 liter klike.
- Het ACV Waardepunt één dag in de week sluiten (€ 89.900 besparing).** Met een huidige bezetting van 35%-77% per dag is er voldoende ruimte om een dag minder open te zijn. We monitoren het bezoek aan het Waardepunt en als de bezoekersaantallen stijgen, bijvoorbeeld door de groei van Veenendaal, kan de openstelling meegroeien en op termijn weer verruimd worden.

- Het legen van een tweede gft klike beprijzen met een vast bedrag van €50,- per jaar (besparing €125.000,-).**
De tweede gft klike wordt vooral gebruikt door huishoudens met een grote tuin en bevat dus vooral tuinafval. Door beprijzen wordt dit deel van het tuinafval uit de gft+e fractie gehaald en gestimuleerd dat bewoners tuinafval composteren, laten ophalen of gratis wegbrengen naar het Waardepunt. Gft+e verwerking is ruim 3 keer duurder dan verwerking van groenafval. Een deel van de bewoners zal hun tweede gft klike inleveren (schatting 1500 huishoudens wat minderkosten geeft voor leging en verwerking). Een andere deel (schatting 1500 huishoudens) accepteert de inzamelkosten die hiermee gepaard gaan (extra opbrengsten).

Alternatieven

Alternatief 1: mix van 2 maatregelen, matige tariefverhoging en inzet reserve

- Dit alternatief gaat uit van invoering van de beleidsmaatregelen:
- Waardepunt 1 dag per week sluiten
 - Legen extra gft klike beprijzen met € 50 op het vaste tarief
 - Een boventrendmatige verhoging van het vaste tarief afvalstoffenheffing van € 2 extra per jaar oplopend tot € 8 in de jaren 2027 t/m 2030
 - Inzet egalisatiereserve die daardoor daalt van € 4.036.803 naar € 1.509.449 eind 2030
 - Vanaf 2031 weer een sluitende begroting

Alternatief 2: mix van 4 maatregelen, lichte tariefverhoging en inzet reserve

- Waardepunt 1 dag per week sluiten
- Legen extra gft klike beprijzen met € 50 op het vaste tarief
- Frequentie legen restafval container laagbouw van eens per 3 weken naar eens per 4 weken
- Frequentie legen papiercontainer van eens per 3 weken naar eens per 4 weken
- Een boventrendmatige verhoging van het vaste tarief afvalstoffenheffing van € 1 extra per jaar oplopend tot € 4 in de jaren 2027 t/m 2030
- Inzet egalisatiereserve die daardoor daalt van € 4.036.803 naar € 1.524.983 eind 2030
- vanaf 2031 weer een sluitende begroting

Alternatief 3: geen maatregelen, sterke tariefverhoging en inzet reserve

- Geen besparingsmaatregelen
- Boventrendmatige verhoging vaste tarief afvalstoffenheffing van € 4 in 2027 oplopend tot € 16 in 2030.
- Inzet egalisatiereserve die daardoor daalt van € 4.036.803 naar € 1.528.090 eind 2030
- Vanaf 2031 weer een sluitende begroting.

8. Monitoring

We vinden het van belang de doelen voor 2030 te monitoren en zo nodig na de planperiode bij te stellen. Dit doen we op de volgende manier:

Doel	Wijze van monitoring
maximaal 90 kg per persoon restafval	benchmark Rijkswaterstaat
minimaal 80% afvalscheiding	benchmark Rijkswaterstaat
minimaal 65% recycling	benchmark Rijkswaterstaat
zo hoog mogelijk op de R-ladder	materiaalstromenoverzicht R-ladder
tevredenheid bewoners niet lager dan cijfer 7	tweejaarlijkse tevredenheidsonderzoek
maatschappelijk aanvaardbare kosten	benchmark Rijkswaterstaat

Daarnaast monitoren we eens per kwartaal op het niveau van materiaalstromen, aanbodpercentages en bezoekersaantallen via de ACV-rapportages.

Bijlage 1 Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV's)

textiel

verpakkingen

matrassen

elektr(on)ische apparaten

vistuig

autobanden

auto's

vlakglas

papier en karton

batterijen

ballonnen

vochtige doekjes

sigaretten-filters

Bijlage 2 Circulair MaterialenPlan (CMP) - ketenplannen

- Binnen het Circulair Materialen Plan is een aantal stromen prioritair gemaakt omdat hier kansen zijn op landelijk niveau de ketens te sluiten. Het gaat om de volgende stromen:
- Beton (niet van toepassing voor huishoudens)
- Kunstgras (mogelijk via Waardepunt)
- Papier en karton (via Waardepunt en huisinzameling)
- Textiel (via Waardepunt, Restore en wijkinzameling)
- Hout (via Waardepunt)

Adres: Raadhuisplein 1
Veenendaal

Telefoon: (0318) 538 538

Postadres: Postbus 1100
3900 BC Veenendaal

Website: www.veenendaal.nl

